

Virksomhetsplan for Galleberg barnehage

Arbeidsdokument for personalet

Dette er et vedlegg til årsplanen. Virksomhetsplanen beskriver våre satsningsområder, verdier, holdninger, arbeidsmetoder og vurderinger. Vi synligjør også hvordan vi praktisk arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Overganger og samarbeid med andre instanser er også belyst i denne planen.

FORORD

Virksomhetsplanen for Galleberg barnehage er forankret i «[Lov om barnehager](#)» og «[Rammeplan for barnehager](#)».

Virksomhetsplan er et arbeidsredskap for personalet, og en informasjon til andre om barnehagens pedagogiske arbeid. Dette er et utgangspunkt for medvirkning og vurdering for læring. Barnehagen har to lokale planer:

- Virksomhetsplan som beskriver vårt grunnleggende verdisyn og vårt grunnleggende arbeid for alle møter med barn og voksne.
- Årsplan som beskriver tema arbeid for inneværende barnehageår.

Avdelingene lager periodeplaner med mer konkrete planer og ukes-evalueringer i loggen på <https://eBarnehage.no> . Alle foresatte får egen påloggingskonto til denne siden.

Virksomheten ledes mot følgende kvalitetskriterier

- Barn og voksne med positiv opplevelse av seg selv
- Høy grad av jobbtildfredshet og godt arbeidsmiljø
- Foreldre med tillit og trygghet til barnehagen

Vi jobber for at Galleberg barnehage innfrir til forventninger og tar barns og foreldres tilbakemeldinger på alvor. Vi ønsker å bidra til at barnet får mange gode opplevelser og minner for livet!

Line Melvold

VÅR VISJON

LIVSMESTRING OG GLEDE ALLTID TIL STEDE

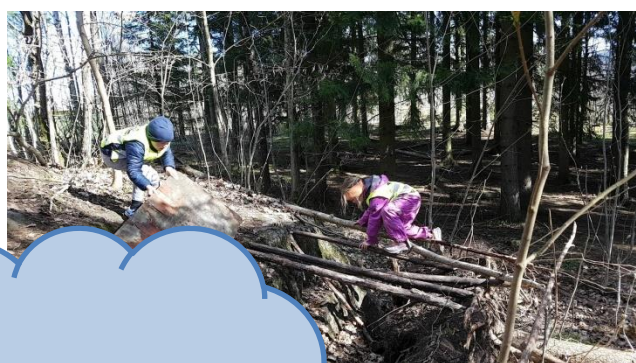
For oss handler livsmestring om å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte. Evnen til å bli kjent med egne og andres følelser. Evnen å være trygg på seg selv og stole på seg selv.

Visjonen sier mye om hvordan vi ønsker at kulturen i barnehagen skal være. Samfunnet er i stadig endring og stiller krav til hver enkelt. Vi ønsker å bidra til at barn utvikler ferdigheter og praktisk kunnskap som kan skape en trygghet og tro på egne evner til å mestre hverdagen nå og i fremtiden.

Ved å ha aktive voksne som ser hvert enkelt barn, skal vi tilrettelegge et læringsmiljø hvor barna lærer å ta ansvar. Ved å vise dem tillit, trygghet og gi omsorg med realistiske forventninger og krav, gir vi dem lyst til å lære og å være nysgjerrig.

Barnehagen skal være et sted der alle barn får troen på seg selv og de skal oppleve at de lykkes i samspill med andre.

Kvaliteten på samspillet mellom barna og personalet er avgjørende for barnas utbytte og opplevelse av barnehagen.

Vårt fokus
Tilstedeværende voksne
Gode opplevelser
Omsorg og trygghet
Lek og læring
Danning

BARNEHAGENS GRUNNSYN

Vårt menneskesyn

«Å anerkjenne barn som subjekt betyr å møte den enkelte som et individ som kan forholde seg til seg selv, med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser» (Bae 2005:2).

Vårt syn på barn er avgjørende for vårt møte med barn. Vi ser barn som subjekt, som innebærer å ta barnet på alvor og se det som et likeverdig individ med rett til å ha innflytelse i hverdagen sin. Dette innebærer å anerkjenne barnets rettigheter i forhold til egen opplevelsesverden.

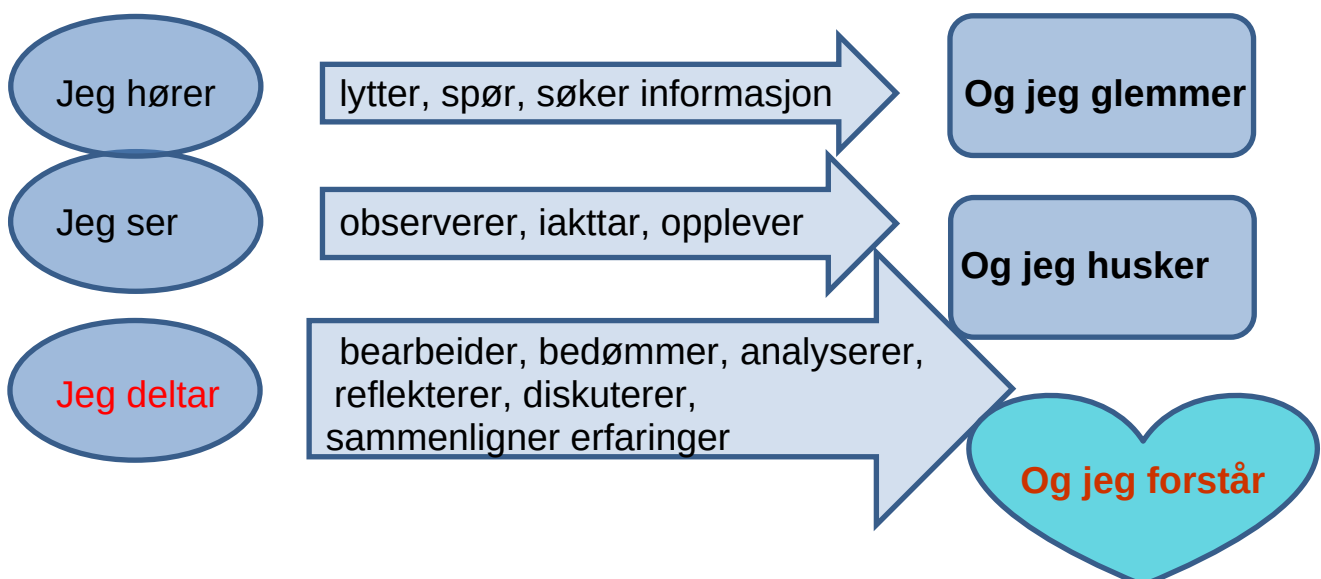
Det er viktig for barn å føle seg betydningsfulle og deltakende. Barn vet mest og best om det å være barn, de har tanker og ideer om hva som blir meningsfylt for dem. Derfor må vi lytte til barna, ta uttrykkene deres på alvor og la dette bli en stor del av hverdagen i barnehagen.

De voksne imøtekommer barnets appell med vilje om å hjelpe. Det legges vekt på lyst, vilje, selvbestemmelse, påskjønnelse og oppmuntring, og på at barna skal ha plass og ro til å formes i fellesskap med andre.

Men i medmenneskelighetens eller det sivile samfunnets logikk kommer trygghet av å bli anerkjent som den "originalutgaven" man er, og av å vite at personalet så langt som mulig støtter oss i å kunne gjøre det vi har lyst til sammen med den vi velger (Sigsgaard 2005:180).

Vårt syn på læring

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns undring møtes på en utfordrende og utforskende måte slik at dette danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen.

Verdier og verdiformidling i barnehagen

Alt avhenger av de voksne i barnehagen. Våre holdninger, verdier, interesser og væremåter påvirker barna. Vi inngår i relasjon med barna og vi samhandler. For at barnet skal sosialiseres og bli til seg, er det avhengig av hva de voksne gjør. Vi skal fremstå som gode forbilder. Vi skal ivareta omsorg, anerkjennelse og empati i samspillet og i kommunikasjonen. Vise nestekjærlighet, tenke over de ordene vi bruker, ikke misbruke den makten vi har. Vi må ivareta et syn på barnet som et likeverdig medmenneske og fremme gjensidighet mellom barn og voksne. Respekt for hverandre og hverandres meninger.

LIVSMESTRING

Vi har valgt livsmestring som kjerneverdi og vil jobbe med dette gjennom hele barnehageåret. Vi har delt inn livsmestring i underpunkter.

LIVSMESTRING	
RELASJONER	<u>Hva vi har fokus på for å skape gode relasjoner:</u> Personalet er opptatt av å skape en relasjon med barn som er preget av trygget, empati, forståelse, omsorg og vennskap. Lekegrupper på avdeling. Vi legger vekt på gode samtaler og å skape fellesskap /relasjoner i aktiviteter eks matsituasjoner, lek, tur. Vi oppmuntrer barn til å hjelpe hverandre ved av/på kledning, ved matbordet, på tur, i lek. Fremme samarbeid i lek. De voksne er oppriktig interessert i det barnet har å fortelle – stiller eventuelle oppfølgingsspørsmål og støtter ved behov. (barna gjennomskuer deg) Personalet er mentalt til stede – tone seg inn på barnet Personalet gir anerkjennelse og bekreftelser. De voksne er bevisst på kroppsspråk og egen kommunikasjon.
VENNSKAP/ FELLESSKAP	<u>Hva vi gjør for å fremme vennskap og fellesskap:</u> Vi danner lekegrupper / smågrupper, slik at alle har mulighet til å leke med hverandre og skape nye trygge relasjoner. Personalet er aktivt tilstede i lek og samhandling. Vi legger til rette for leker som skaper samarbeid, eks klosser, konstruksjon – rollelek, sangleker. Personalet støtter de som trenger å øve på lekekompetanse og legger til rette for at de kommer inn i leken. Personalet tilrettelegger for spennende og variert lek. Vi setter fokus på gode handlinger og gir positive bekreftelser. <u>Hva vi gjør i hverdagen for å hindre mobbing:</u> Samtaler med barn når konflikter / utestengning oppstår, snakker om følelser og hva vi kan gjøre. Sensitive voksne som toner seg inn på barnas emosjoner. Dele grupper og tilrettelegge for lek og samspill. Voksne som viser anerkjennelse, respekt og toleranse for forskjellighet. Voksne som bidrar til inkludering. Vennebøker – «Nelly og Hamsa» brukes jevnlig for å oppnå mestring, «steg for steg» benyttes på stor avdeling. Voksne observerer barnegruppene og kommunikasjonen mellom barn. De voksne har kunnskap til å se tidlige tegn på mobbing og har nulltoleranse for dette.

HELSE FYSISK OG PSYKISK	<u>Hva vi gjør for å tilrettelegge for god helse:</u> Barnehagen har sykdomsforebyggende tiltak, HMS rutiner for å ivareta barnas sikkerhet, trygghet og trivsel. <u>Fysiske helse:</u> Tilrettelagte motoriske aktiviteter eks. tur, hinderløype, utelek, Mini-Røris. Sunn mat – variert mat, mer grønnsaker, varm mat, egen grønnsakshage. Regnbuebarna bidrar i matlagingen. Håndhygiene er viktig ved matlaging og måltid. <u>Psykisk helse</u> Positive voksne skaper positive barn – smil og latter smitter. Være gode på å rose hverandre, fortelle når du ser noe bra, både til barn og voksne. Voksne hjelper barn til å sette ord på tanker og følelser. Støtte barn til å sette egne grenser og å hevde egne behov. Voksne som tilrettelegger for at barn kan finne egne løsninger og oppleve mestringfølelse.
MANGFOLD	<u>Hva vi gjør for å sette fokus på barnehagens mangfold:</u> Vi markerer FN dag og tradisjoner, samt snakker om andre nasjonaliteter. Personalet møter barn, foreldre og ansatte med respekt og toleranse for forskjellighet /forskjellig livssyn. Temasamling, sang og musikk. Fremheve at forskjellighet er bra, ha fokus på alt vi kan lære av hverandre.

Praksisfortelling tilstedeværende voksne:

Tre barn i 3-4 års alderen er ute og leker. Det er snø, og barna klatrer opp på et bord for deretter å hoppe ned i en snøhaug. En av de ansatte holder seg i nærheten og viser at han ser dem. Når snøhaugen er hardpakket av all hoppingen, går han bort og tar noen spatak for å få ny, lett snø som er deilig å hoppe i, slik at barna kan fortsette leken sin.

TILKNYTNING

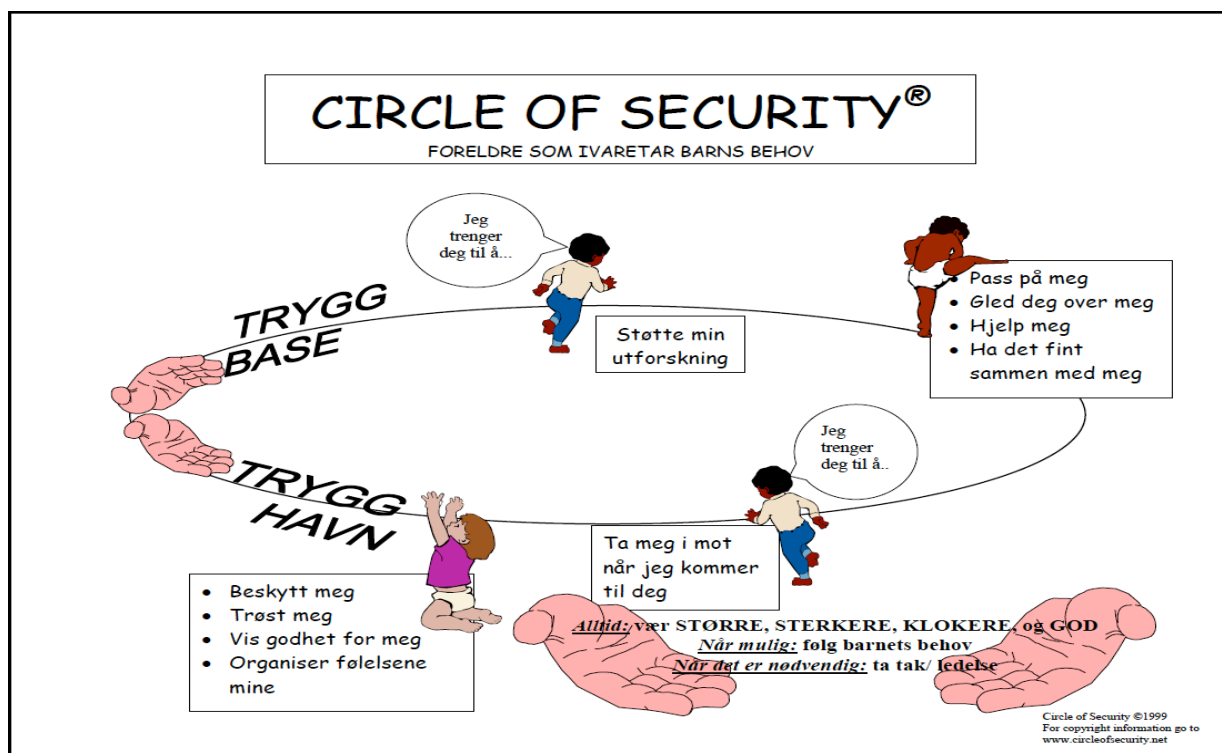
Kort forklart er tilknytning en dyptfølt forbindelse som en person danner til en annen bestemt person, slik at de kan være forente over avstand og tid. Når den type følelser er etablert vil det hjelpe barnet med stress og andre følelser. Man blir mer rolig av å holde en kjent hånd enn en ukjent hånd i en fremmed situasjon. Det demper stress. Vi som jobber i barnehagen har mange barn vi skal bli glade i, det vi kaller den profesjonelle kjærligheten. Om barna ser at vi blir glade og har en varm tilnærmingssåte, forbinder de det med kjærlighet. Det finnes to grunnleggende behov hos ethvert barn, to behov som går i hver sin retning, men som likevel henger tett sammen:

Tilknytning: Barnets avhengighet og behov for beskyttelse og omsorg.

Utforskning: Barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden.

Behovene er avhengig av hverandre. For å kunne utforske må barn kjenne seg trygge og under beskyttelse. Det vil si at barn må ha en viss ro inni seg for å klare å være nysgjerrige på verden. På den andre side: mens barnet utforsker verden, kan det bli både redd og sint og trøtt. Da trer behovet for nærhet og trygghet fram igjen. På denne måten er både tilknytningsbehovet og utforskerbehovet avhengig av hverandre, og begge er grunnleggende for trygghet og livsglede.

Trygghetssirkelen viser oss hvordan dette fungerer i praksis, der hender er den trygge ladestasjonen hvor barna kan komme inn, lade batteriene og dra ut i leken igjen, full av energi.

Barna er skapt for å utforske verden. Under utforskningen kan de bli trøtte, redde eller slå seg, eller de kan vise misnøye av andre ting. Da er det tilknytningsbehovet melder seg. (Nederst på sirkelen)

Finnes det måter å håndtere situasjonen på, som er utviklingsfremmende for barnet? Det vi legger inn av omsorg, trøst, ømhet, glede og latter kommer ut igjen som psykisk helse og mestring hos barna vi jobber med. Hvert øyeblikk er en byggekloss. Men barnet har også relasjonelle behov og behov for kontakt mens det utforsker. Vi må være tilstedeværende og støttende i deres utforskning. (Øverst på sirkelen)

Det er to enkle kjennetegn på trygg tilknytning; at barnet søker trøst hos voksne og tar imot trøst og at barnet hviler kroppen mot den voksne og blir rolig og avspent. Vi må vise barna at vi klarer å være sammen med dem i ulike følelser. Slik utvikler de selv evnen til å regulere følelser. Altså hvordan vi greier å håndtere følelser inni oss uten at de blir for store. Vi er modulatorer for barnet og kan skru barnets følelser opp eller ned. Vi speiler barnets følelser. Og bruker vi litt tid, vil barnet kjenne hva det føler og oppleve at vi tåler det barnet føler. Vi kan for eksempel ikke ta bort savnet etter foreldrene, men vi kan tilby å være i følelsene sammen med barnet. Det gjør det lettere for barnet å tåle savnet og samtidig kjenne seg trygg. Å lære om egne følelser danner grunnlaget for psykisk helse og vennskap gjennom livet.

” Lyssna på barnen for att tilsammans med dem hålla den pedagogiska verksamheten i standig forandring. Lyssna på barnen for att göra det möjligt att skapa en förskola som er en demokratisk möteplats for gemensamt lärande (Åberg og Taguchi 2005:6).

Relasjoner

Relasjoner er det forholdet, den forbindelsen og den samhörigheten man har med et annet menneske. Det er ikke vanskelig å skape en relasjon til en annen, men en *god* relasjon er en annen sak. Vi vil at barnet skal oppleve gode relasjoner, både til oss voksne som jobber her og til andre barn.

«I møter med barn skal lydhørhet, nærhet innlevelse og evne og vilje til samspill være tilstede. Dette er det rammeplanen definerer som en omsorgsfull relasjon»

Vi vil vise barnet at vi tar det på alvor og at deres følelser er viktige og riktige, på den måten ser vi at det lærer seg å vise omsorg og den sosiale kompetansen utvikles. Forskning viser også at å knytte gode relasjoner til de voksne i

barnehagen er viktig for å kunne utvikle og lære. Det ser vi at den tryggheten barnet har til oss har mye å si. Vi vil derfor gi det rom for å kunne bruke den tiden det trenger på å bli trygg på oss, vi vet at noen bruker lenger tid enn andre og det får de. Vi bruker mye tid på å observere barna, prate med dem og bli ordentlig kjent med dem. Hva de liker å gjøre, hva som er viktig for dem. Det er også viktig med et godt samarbeid med foreldre for å vite mest mulig om barnet - hva som trygger barnet - hva som kan gjøre de rolig og fornøyd på en dårlig dag. Alt dette er viktig og vi vil etter hvert vite mye om det enkelte barn. Alle barn har sin personlighet og sine behov, vi opplever at det å kunne være litt mer ettergivende i forhold til ting som virkelig er viktig for barnet, så blir det tryggere og barnet får det bedre med seg selv. Vi har våre rutiner og usynlige «regler» men det er ikke alltid dette passer for alle barn, og det ser vi mer og mer viktigheten av å være bevisst på. Vi vil vise barnet at det blir tatt på alvor hos oss. Ulikheter blir respektert, vi ser at ved å gjøre forskjell gjør vi ikke noe urettferdig. De andre barna får en forklaring på hvorfor vi gjør som vi gjør og det er de fornøyd med. Det er viktig å lære seg at rettferdighet ikke alltid er å gjøre likt. Det barnet som får anerkjennelse for den det er, får en tro på at det er verdt noe og det får et styrket selvilde. Et trygt, anerkjent barn har et bedre grunnlag for å skape egne relasjoner med andre barn og voksne.

Barn har behov for tilstedeværende voksne

Holdningen til barn som medmennesker kommer til uttrykk gjennom personalets anerkjennende samspill med dem. Barn har behov for å bli sett, hørt og bekreftet. Oppmerksomhet fra kompetente, varme, tilstedeværende voksne er en forutsetning for barns trivsel i barnehagen. Måten de voksne svarer og bekrefter barnet på, er avgjørende for hvordan barnet opplever seg selv. Kvaliteten på samspillet mellom voksen og barn har stor betydning. Personalet skal tilrettelegge det daglige omsorgsarbeidet og hverdagsrutinene slik at dette blir til gode opplevelser for enkelt barnet. De voksne viser glede over barnets mestring sammen med ham eller henne. En tilstedeværende voksen tar på alvor det barnet bringer inn, bygger videre på det sammen med barnet og utfordrer deretter barnet slik at handlingsrommet blir videre og mestringsmulighetene flere.

UDIR.

Hva vil det si å være tilstedeværende voksne?

- Pålogget!
- Å være tilstede i nuet!
- Man ser, hører og bekrefter barnet. Bekrefte barnets unike opplevelser.
- Måten man svarer og bekrefter barnet - varme voksne.

Voksne som evner å være tilstede hos en annen med «hele seg» - sin oppmerksomhet, raushet, oppmuntring og støtte.
Voksne som har tid.

Hva gjør det med barna å møte tilstedeværende voksne?

Jeg er meg og det er greit! Jeg er bra nok uansett.

Jeg er betydningsfull!!

De voksne tar meg på alvor - mine følelser. De hører på meg – har troen på at jeg klarer – gir meg mestring.

Jeg føler meg sett hver dag.

Har mye å si for hvordan barnet opplever seg selv.

BARNES RETT TIL MEDVIRKNING

«Barn i barnehagen har rett til å bli hørt, rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen.»

Barns medvirkning handler om å ta barn på alvor. Medvirkning i praksis betyr å kunne være med på å påvirke innholdet i barnehagen, bli sett, hørt og lyttet til. Få mulighet til å velge og å ha innflytelse på egen hverdag.

Hvor omfattende medbestemmelsen vil være og hvordan retten til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barnas alder og funksjonsnivå. Vi har kompetente voksne som har gode kunnskaper om og respekt for barn.

Barns medvirkning er forankret i [FNs konvensjon om barnets rettigheter](#).

Utvikling er å være i bevegelse; fysisk og psykisk. Gjennom å bli sett, støttet, styrket og vist vei både fysisk og mentalt, settes vi i bevegelse.

NULLTOLERANSE FOR MOBBING

Personalet har nulltoleranse for mobbing. Vi arbeider aktivt for å skape toleranse og forståelse i barnegruppa. Arbeidet er forankret i «[Mobbing i barnehagen](#)» en veileder utarbeidet av departementet.

Vår definisjon av mobbing:

«Negative hendelser, tilfeldige hendelser. Barns opplevelse av å ikke være en del av fellesskapet, ikke være betydningsfull. Barns opplevelse av å ikke være inkludert.»

Hvordan vi jobber

med nulltoleranse for mobbing:

- Vi stopper negative kommentarer.
- Vi stopper erting, slag og spark.
- Forsøk på mobbing og krenkelse blir avverget.
- Voksne er tett på i lek og aktivitet.
- Personalet bidrar til at alle blir inkludert.

Konfliktløsning på stor avdeling

Vi er opptatt av at alle barn skal komme styrket ut av enhver situasjon. Barn trenger hjelp til å forstå seg selv. Og bare gjennom selvforståelse, selvinnsikt og kontakt med sine indre behov kan barnet bli en aktiv deltaker i prosessen med å finne gode løsninger som er hjelpsomme og støttende for deres utvikling. Å hjelpe barnet i denne prosessen krever den voksnes ydmykhet, nysgjerrighet, forsøk på å forstå barnet, utforskning og undring. Dette krever en holdning fra den voksne, som er både tilbakeholdende og lyttende.

Barn skal både utdannes og dannes. Mens utdanning handler om å lære seg ting om generelle kunnskaper og ferdigheter, handler dannelse om å lære å reflektere og tenke.

Til dette trenger barna tilstedeværende og tilgjengelige voksne som er tilstede med hele seg.

I konfliktsituasjoner jobber vi med at barna skal fortelle hva som har skjedd og finne gode løsninger selv. De skal få sette ord på hvordan de opplevde situasjonen, lytte til de andre barnas opplevelse av samme situasjon. Det er viktig at barna lærer seg å sette ord på hva de kunne gjort istedenfor, med tanke på valg av ulike løsninger. De voksne stiller spørsmål for å hjelpe barna. De voksne må forholde seg rolig slik at barna føler seg trygge og er i stand til å reflektere over egen væremåte. Vi jobber mye med at barna skal si ifra verbalt, si stopp, dersom de ikke liker det de blir utsatt for. Vi er opptatt av hva vi voksne gjør i tillegg og gjerne når situasjonen har roet seg. Det er da den gode dialogen har de beste forutsetninger, når barna er i ro med seg selv. Det er da vi kan undre oss sammen om det som skjer/skjedde, tenke høyt, utforske, ha en felles nysgjerrighet omkring hva som foregikk/foregår inni barnet.

Konfliktløsning på småbarnsavdeling

Mange konflikter på småbarnsavdeling handler om at barn ønsker samme leke, dytting, biting, eller at man slår.

Barnet som er lei seg eller har vondt blir trøstet og støttet i sine følelser ved ordsetting: «Nå ser jeg at du er lei deg. Du er lei deg fordi Kasper tok leken din» De voksne støtter/hjelper det barnet som har utført en uhensiktsmessig atferd med positive handlingsalternativ, f.eks «se, når du biter blir hun/han lei seg/får vondt», «du kan kose», «si hei».

Barn som har tatt en leke fra et annet barn, blir oppmuntret til å gi leken tilbake og den voksne hjelper til med å finne en tilsvarende eller lik leke.

Voksne er bevisste på egen stemmebruk og forholder seg rolig og omsorgsfulle.

Personalet hjelper barna til å bli tydeligere på å sette grenser for seg selv:

«Klarer du å si nei? Kan du si det litt høyere slik at Mia hører deg? Samtidig støtter de barna i å bli bedre til å høre når andre barn sier nei: «Hører du at Kasper sier nei? Se på ansiktet til Kasper, er han glad eller lei seg?»

De eldste barna på småbarn oppmuntres til å tenke på hvordan de selv hadde hatt det i samme situasjon som det andre barnet.

For å forsterke positive handlinger setter de voksne ord på positive handlinger som barna gjør mot andre barn eller voksne.

Responsen fra de voksne må gjentas og gjentas.

INKLUDERING, LIKEVERD OG LIKESTILLING

Inkludering er fundamentet i barnehagens verdigrunnlag. Barnehagen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet i forhold til funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur/ språk og familiebakgrunn. Personalet har ansvar for at alle barn får oppleve at de selv og alle i gruppen, er betydningsfulle personer for fellesskapet.

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, mobbing og vold. Miljøet må tilpasse seg barnet, ikke motsatt. Inkludering er en kontinuerlig prosess, som man aldri blir ferdig med. Barn skal være inkludert - ikke bare plassert i en barnehage.

Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen. Barnehagens materiell og utstyr må stimulere til allsidig lek. Barnehagen skal legge til rette for at barn kan opparbeide mot og selvtillit til å være seg selv og velge fritt ut fra hvem de er, mer enn de forventninger som ligger i kjønnsrollene. I barnehagen lærer gutter og jenter om hvem de er og ikke minst om hvem de kan bli. En reflektert holdning til kjønnsroller i personalet er derfor avgjørende.

DANNING, OMSORG, LEK OG LÆRING

Danning er en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Danning skjer i samspill med omgivelsene og i en gjensidig samhandlingsprosess med barn og voksne i lek og læring. Danning er mer enn utvikling, omsorg, oppdragelse, læring og mer enn sosialisering. Samtidig er danning alt dette.

Gjennom danning lærer barna å ta vare på seg selv og å utvikle tillit til seg selv og andre. Ut ifra de reaksjoner andre barn og voksne gir i samspillet, vil barnet gjøre seg egne erfaringer og opplevelser av situasjonen. Danning skjer uansett, danning er det barnet lærer og erfarer i både gode og mindre gode situasjoner. Måten voksne gir barna tilbakemelding på, er av betydning for hvordan barnet opplever situasjonen og hva de lærer om seg selv. Danning er en kontinuerlig prosess som pågår hele livet, gjennom hele dagen, gjennom lek, læring og hverdagsrutiner.

Omsorg preger alle situasjoner i hverdagslivet, når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Omsorg handler om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Det handler om gjensidighet i samspillet. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og å ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv. Dette krever et ansvarsbevisst personale som er nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling. Barnehagen tilbyr et miljø preget av kreativitet, glede, humor og omtanke for fellesskapet. Vi tilbyr barna varierte utfordringer og meningsfylte aktiviteter.

Lek er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom. I spill med hverandre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. Ved å late som går barn inn i sin egen forestillingsverden, tar andres perspektiv og gir form til tanker og følelser. Lek både inne og ute innebærer utforsking og bearbeiding av inntrykk. Barn leker med utgangspunkt i nysgjerrighet, sine evner og forutsetninger.

Personalet bidrar med å inspirere og oppmuntre barna i deres lek. Turer og opplevelser i nærmiljøet gir inspirasjon til barnas lek.

Hva lærer barna i leken?

Turtaking - følge spilleregler - øve på sosiale koder – timing - lærer å lese det sosiale spillet - ta imot beskjeder - gi beskjeder – lytter - bli lyttet til - lære å løse konflikter – lære å forhandle og fordele roller - lære om fleksibilitet - lære å regulere atferd - ta initiativ – lære å "hemme seg" – lære et rikt og variert språk - øke ordforrådet - Bearbeide vanskelige følelser - Empati - sette seg inn i andres situasjon - prøve ut roller- få mulighet til å prøve og feile – mestring - bruke fantasien – oppøve oppmerksomhet og konsentrasjon - tilegne seg kunnskap....

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns undring møtes på en utfordrende og utforskende måte slik at dette danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen. Hvordan personalet møter barnas uttrykk gjennom kropp, språk, følelser og sosiale relasjoner har betydning for deres læring.

Personalet har en anerkjennende væremåte og barnas egne interesser og spørsmål danner grunnlaget for læringsprosesser og temaer i barnehagen.

ARBEIDSMÅTER

Personalet er den viktigste ressursen vi har i barnehagen. Personalets bevissthet i forhold til egne handlinger og holdninger er viktig. Voksne er rollemodeller for barna i alle samhandlinger.

Personalet reflekterer over egen væremåte og kommunikasjon i møte med barna.

Gjennom etiske refleksjoner i personalgruppa stiller vi spørsmål knyttet til våre handlinger og våre holdninger, og hvilke verdier som viser seg i barnehagens praksis. *Personalet har som rollemodeller et særlig ansvar for at barnehagens verdigrunnlag etterleves i praksis. Refleksjoner over egne verdier og handlinger skal inngå i personalets pedagogiske drøftinger. Barnehagen må systematisk vurdere om egen praksis og barnehagens kultur bidrar til å fremme verdiene som skal ligge til grunn for barnehagens virksomhet.*

Den anerkjennende kommunikasjon må være utgangspunkt for etisk refleksjon hos personalet. Anerkjennelse handler om tilstedeværelse i øyeblikket, der vi gjennom alt fra ordene vi sier, smilet vi sender eller det lyttende øret vi gir til store og små hendelser, viser at vi er interessert i den andre gjennom vår evne og vilje til å være sosialt sensitive. Barn kjenner det og voksne kjenner det. Når en ansatt i barnehagen møter barnets ivrige historie med smil og oppmuntrende spørsmål, da ligger anerkjennelsens kunst i hvordan den voksne tar imot det som blir formidlet med sensitivitet og åpenhet. Det handler om hvordan vedkommende klarer å sette seg selv til side for en liten stund og åpne opp for barnets perspektiv. Gjennom en anerkjennende væremåte glatter vi ikke over, bagatelliserer vi ikke, latterliggjør vi ikke og ignorerer ikke – men vi tar barnets opplevelse på alvor.

RUTINER – Praktisk informasjonsfolder

Tilvenning og oppstart

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Når barnet starter i barnehagen får barnet en primærkontakt. For at en ettåring skal slå seg til ro og oppleve seg trygg i barnehagen, må hun eller han etablere en nær relasjon til minst en i personalgruppa. Barnet må erfare at den nye voksne forstår og er i stand til å møte barnets behov i ulike situasjoner. Primærkontakten har ansvar for at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Barnet følges tett opp av primærkontakten, slik at barnet etterhvert kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Når små barn opplever at de har en god voksen de kan ty til ved behov, opplever de trygghet og kan flytte sin energi over på utforskning av andre personer og av miljøet i barnehagen.

Vi samarbeider tett med foreldrene i oppstartsfasen og har også en oppstartssamtale når barnet har gått en tid i barnehagen. Vi tilpasser lengden på tilvenningsperioden til hvert enkelt barn gjennom samtaler med foreldrene. På vårparten har vi besøksdager hvor barnet og foresatte kan komme og bli kjent i barnehagen og med personalet. Foreldrene representerer kontinuitet og trygghet for barnet og letter barnets utforskning av nye relasjoner og et nytt miljø. Det også viktig at foreldrene er med og tilstede de første dagene ved oppstart på høsten.

Et lite barn kan oppleve overgangen til barnehagen som nokså krevende. Barnet kan ikke forberedes på det som skal skje for eksempel med verbale forklaringer. En ettåring vil bruke mye energi på å bli kjent med nye mennesker, prøve å gjøre seg forstått overfor noen som ikke umiddelbart vet hva barnets ulike uttrykk, lyder og bevegelser betyr. Barnet må også innordne seg etter nye rutiner ved måltider, stell, legging, lek også videre. I tillegg må barnet lære seg å leve med savnet etter foreldrene. I denne nye situasjonen er det svært viktig at barnet raskt erfarer at barnehagen er et godt sted å være. Forskning viser at små barns stressnivå er svært høyt de første ukene. Barnet bør ha korte dager den første tiden i barnehagen. I tillegg trenger barnet mye tid med foreldrene når de ikke er i barnehagen. (Mai Britt Drugli)

Det samme gjelder med barn som er lei seg ved avskjed på morgenen. Den voksne må være til stedet, imøtekommende, bekrefte følelsene til barnet og vise trygghet, slik at barnet får en indre ro og blir møtt på det de opplever som vanskelig. (Emilie Kinge, 2015)

Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål(rammeplanen)

Hva gjør vi

- Informasjonsmøte for nye foresatte.
- Besøksdager for nytt barn med foresatte på vårparten før oppstart.
- Fast person som tar i mot barnet i tilvenningsperioden.
- Oppstarts-samtale med foresatte en av de første dagene ved oppstart i barnehagen.

OVERGANG BARNEHAGE -SKOLE

Mål: Gjennom skoleforberedende aktiviteter skal barnehagen legge til rette for at overgangen mellom barnehagen og skolen skal bli best mulig for hvert enkelt barn.

I samarbeid med foreldrene og skolen skal barnehagen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna i barnehagen skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner (Rammeplanen 2017).

De eldste barna i barnehagen er på egen gruppe som kalles Regnbuegruppe. Det blir laget periodeplaner til foresatte med oversikt over aktivitetene våre.

Hovedtemaene til Regnbuegruppa gjennom barnehageåret:

- Barnas ønsker for Regnbuedagene.
- Turer.
- Brannvern og besøk på brannstasjonen i Drammen.
- Besøk av fjorårets Regnbuebarn.
- Trafikk og trafikkvennen Tarkus.
- Høstsuppe.
- FN Dagen og Barns Rettigheter. (Barnekonvensjonen)
- Jul og kirkebesøk.
- Henry og førstehjelp.
- Besøk på Grytebakke.
- Skuespill og sanger.
- Sommeravslutning.

Overgang fra småbarn til stor avdeling

Overgangen fra småbarnsavdeling med 12 barn og til stor avdeling med 24 barn kan være en stor endring for enkelte barn. De går fra å være størst på avdeling til å være minst. For å gjøre overgangen så smidig som mulig, har vi en tilvenningsperiode i barnehagen fra påske og frem til sommerferien. Da vil barna være jevnlig på besøk på stor avdeling sammen med en voksen fra sin avdeling.

Hva gjør vi

- Fordeler barn på stor avdeling med hensyn til barnets behov og relasjoner.
- Fastsatte besøksdager før sommerferien.
- Informasjonsmøte for foresatte.
- Dato fastsettes for fysisk å flytte barnets plass fra småbarn til stor avdeling.
- Gjennomfører internt overføringsmøte med informasjonsutveksling.

FAGOMRÅDENE OG PROGRESJON

Antall år i barnehage før skolestart kan variere. Likevel skal aktivitetene tilpasses og forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle behøver ikke være med på alt. Barnehagen skal skape en progresjon i innholdet og bidra til utfordringer for barna, slik at de til enhver tid har noe strekke seg etter. Opplevelser, aktiviteter og utfordringer skal øke i takt med alder og modning. Det er de ansattes ansvar at denne progresjonen finner sted.

Kommunikasjon, språk, tekst	«Barnehagen skal legge til rette for et godt og variert språkmiljø. Vi skal bidra til utforskning og utvikling av språkforståelsen og språkkompetansen. Barna skal få oppleve gleden ved å bruke språket og å kommunisere med andre. Både nonverbal og verbal kommunikasjon er viktig for å utvikle et godt språk.»
Småbarns-avdeling 0-3 år	- Vi er tilstede her og nå sammen med barna. - Det legges til rette for samtaler. - Vi benevner og bekrefter det barna sier og gjør. - Vi hjelper barna og sette ord på det de føler. - Vi har bøker tilgjengelig. I samling bruker vi konkrete som støtte. - Vi bruker mye bevegelsessanger, regler og eventyr. Vi har spill, som lotto og puslespill som vi bruker sammen med barna.
Stor avdeling 3-5 år	- Personalet legger til rette for gode samtaler mellom barn/voksen og barn/barn. Legger til rette for muligheter for samtale med barna ved å danne smågrupper. - Vi benytter spill og puslespill for å lære begrep og øke språkforståelsen. - Vi bruker konkrete og sanger med tilhørende tegn og bevegelser i samling for å støtte språk-forståelsen. - Vi har bøker tilgjengelig for barna på avdelingen, og vi leser med barna og undrer oss over ting vi ser eller opplever. - Vi hjelper barna å sette ord på tanker og følelser og gir dem tid til å sette ord på det de vil formidle. - Vi støtter barna til å bruke språket i konfliktløsning. Vi hjelper barna til å fortelle hva som skjedde og hvordan det føltes. - Vi leker med bokstaver og utforsker skriftspråket.

Kropp, bevegelse mat og helse	<i>«Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskap på mange områder. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp.»</i>
Småbarns- avdeling 0-3 år	- Vi er ute uansett vær. - De eldste har fast turdag og går på turer i nærmiljøet. - Vi har et variert utvalg av konstruksjonsleker som utvikler finmotorikken. Vi bruker mye bevegelsessanger og fokuserer på gleden ved å bevege seg. - Vi spiser i små grupper for å få ro rundt måltidene. De eldste begynner å smøre maten selv på nyåret. - Vi har veksling mellom aktivitet og hvile. Det er en rolig plass barna kan sove i vogn ute, eller de kan sove/hvile på madrass. - Vi har gode rutiner på å vaske hender og vi starter tidlig med å legge til rette for av- og påkledning. Vi har fokus på selvstendighet og mestring.
Stor avdeling 3-5 år	- Vi legger opp til og deltar i aktiviteter som innbyr til fysisk utfoldelse. Vi er ute hver dag, uansett vær. Vi går på tur i ulendt terreng hvor barna stimuleres til å ta i bruk andre muskelgrupper. - Tilbyr en variert barnehagehverdag med muligheter for både fysisk aktivitet og rolig stillesittende aktivitet. - Barna deltar i eget måltid – dekke bordet, smører, sender til hverandre, hjelper hverandre og opplever mestring. Vi legger til rette for et rolig måltid, med gode samtaler rundt bordet. Vi snakker med barna om hvordan sunn mat kan bidra til god helse. - Gjennom opplegget til Røde kors dukken Henry lærer de eldste barna om førstehjelp.

Kunst, kultur og kreativitet	<i>«Barnehagen skal gi estetiske erfaringer med kunst og kultur der barnas nysgjerrighet stimuleres. Det skal legges til rette for å videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.»</i>
Småbarns-avdeling 0-3 år	- Vi legger vekt på prosessen og gleden over å skape noe. - Barna blir presentert for, og får prøve ut ulike formingsmateriell og utstyr. - Vi bruker mye sang og dans. - Vi dramatiserer eventyr og lar barna leke med å bli kjent med eventyret etterpå ved hjelp av konkrete. - Vi deltar på kulturelle innslag tilpasset barnas alder.
Stor avdeling 3-5 år	- Vi har ulike typer materiell tilgjengelig. Barna kan utforske og finne det de trenger, for å utfolde seg kreativt og bruke fantasien sin. Vi oppfordrer barna til å finne sin måte å løse oppgaven på. - Vi har prosjekter vi samarbeider om, både i grupper, avdelingsvis og hele barnehagen. - Vi deltar på kulturelle innslag, eks teatergrupper som kommer på besøk. «Den kulturelle bæremeisen». - Vi synger, danser, spiller musikk og dramatiserer forestillinger for og med barna.
Natur, miljø og teknologi	<i>«Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer fra ulike årstider. Barna skal få gode friluftsopplevelser. Det skal legges til rette for mangfoldige naturopplevelser som legger grunnlaget for undring, utforskning og læring.»</i>
Småbarns-avdeling 0-3 år	- Vi bruker god tid på tur. Det er ikke lengden på turen som er viktig, men innholdet. Vi stopper opp og undrer oss sammen med barna over alt vi møter på veien. - Vi har årstidene som tema i samling og forming, samler inn naturmaterialer som brukes når vi skaper noe. - Vi synger og prater om insekter, dyr og blomster. Vi bruker bilder og konkrete for å få et nærmere kjennskap til disse. - Vi oppfordrer barna til å stelle pent med dyr og det som vokser og er levende. - Vi bruker gjenbruksmateriale til formingsaktiviteter.

Stor avdeling 3-5 år	- Vi samarbeider med barna om å ta vare på og stelle turplassen vår, Galleberghaugen. - Vi snakker med barna om dyr og småkryp. Vi oppfordrer barna til å stelle fint med dyr og insekter. - Vi snakker og undrer oss med barna om årstider, år, måneder, dager og været. - Barna får bidra i prosessen med kjøkkenhagen. Alt fra handling av frø til planting, stell, høsting og til slutt smaking. - Vi kildesorterer med barna og bruker gjenbruksmateriell i aktiviteter. - Barna besøker gårdsbruk og turområder med dyr på beite for å se og lære om gårdsdyr.
Etikk, religion og filosofi	<i>«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier og holdninger. Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. Barnehagen skal få kjennskap til og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven»</i>
Småbarns-avdeling 0-3 år	- Vi markerer bursdager, høytider og merkedager på et enkelt nivå. - Barna får litt kjennskap til ulike kulturer som er representert på avdelingen. - Barna tilegner seg vaner for «skikk og bruk». - Barna får erfaring i å dele med andre og hjelpe hverandre - De voksne oppfordrer og hjelper barna til å vise omsorg og følelser, samt å gjenkjenne følelser hos andre. - Barna erfarer glede ved samvær og fellesskap. - Barna erfarer nærværende, omsorgsfulle og anerkjennende voksne som er gode rollemodeller.
Stor avdeling 3-5 år	- Vi markerer bursdager og merkedager som er viktig for det enkelte barnet. - Sanger og markeringer gjøres i forhold til høytidene. - Vi snakker om hvordan vi er mot hverandre, samarbeid og gode gjerninger bemerkes og legges større vekt på enn prestasjoner. - Vi stimulerer til refleksjon rundt begrepet vennskap. - Vi oppfordrer barna til å vise følelser og snakke om dem, samtidig som de må respektere andres følelser og meninger.

	- Vi ønsker at barna erfarer at «Det er flott å være meg, det er bra å være forskjellige». - Barna opplever varme og tydelige voksne som bryr seg om / viser respekt for ulikheter.
Nærmiljø og samfunn	<i>«Barnehagen skal bidra til at barn møter verden med tillit og nysgjerrighet. Barns medvirkning skal være med på å gi erfaringer og innsikt i det å delta i et demokratisk samfunn. Gjennom fagområdet nærmiljø og samfunn skal barnehagen legge vekt på å styrke kunnskap om og gi tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kultur og tradisjoner. Vi skal gi barna kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter.»</i>
Småbarns-avdeling 0-3 år	- Fokus på trygghet på egen avdeling og i barnehagen. - Knytte bånd mellom hjem og barnehage. - Fokus på vennskap og hvordan vi skal være mot hverandre. Møte andre barn og voksne og få en erfaring med å føle gruppetilhørighet. - Går på turer i nærmiljøet, og undrer oss sammen med barna. Vi er til stede sammen med barna på tur og tar deres signaler og bygger videre på deres interesser. - Barna får oppleve årstidene og får oppleve de ulike gledene ved disse - vi er ute i all slags vær og har ulike aktiviteter: vann/snø, sand, blader og kongler etc. Vi synger sanger i forhold til de ulike årstidene. - Vi bruker naturmateriell i formingsaktivitet og lek.
Stor avdeling 3-5 år	- Vi gir barna naturopplevelser i nærmiljøet og undrer oss sammen med dem. Vi benytter oss av de ulike turmulighetene vi har rundt barnehagen, og vi lar barna medvirke i hvor vi går på tur og hva vi utforsker ut ifra barnas interesser og årstider. - De eldste barna besøker brannstasjon, bibliotek, gartneri, bondegårder etc. og får på denne måten utforske og bli kjent med ulike steder i nærmiljøet. - Vi har trafikkopplæring med trafikkvennen Tarkus, og vi snakker om trafiksikkerhet når vi går på tur. - Vi markerer merkedager som FN-dagen og gir barna kjennskap til menneskerettigheter og barnekonvensjonen. Vi markerer også Samenes nasjonaldag. Gjennom samtaler og fremvisning av konkrete og film får barna et innblikk i den samiske kulturen.

Antall, rom og form	<i>«Barn er tidlig opptatt av tall og telling. De utforsker rom og form, de undrer seg og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Arbeid med fagområdet skal stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning»</i>
Småbarns-avdeling 0-3 år	- Vi støtter opp om og er lyttende til barnets begynnende matematiske utvikling med utgangspunkt i barnets interesser. - Barna skal bli kjent med tall og telling 1-10. - Vi introduserer barna for enkle matematiske begreper som: liten, mellom, stor, over og under - Utforske former som sirkel, kvadrat og trekant. - Synliggjør tall og former på avdelingen - Bruker eventyr, telleregler, sanger og konkrete. - Erfaring med rom og plassering - De voksne er bevisste på å bruke «her og nå situasjoner» til lek og læring med tall, symboler og begreper.
Stor avdeling 3-5 år	- Vi snakker om størrelser og mengder. Vi måler, sammenligner og undrer oss sammen. - Vi teller og viser nyttegrad av å se antall. Hvor mange glass trenger vi i dag? - da må vi først vite hvor mange barn vi er. - Barna blir kjent med ukedager, måneder, år og de forskjellige årstider. - Kjenne igjen symboler på en terning - Tidsbegreper: I går, i morgen osv. - Vi bruker sanger, regler, leker og konkrete.

Måltider

I Rammeplan for barnehagen står det at: *Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut.* Ved at barna får medvirke i mat- og måltidsaktiviteter i barnehagen motiveres de til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Målet vårt med dette arbeidet skal være:

- Barna skal utvikle gode vaner ved hygiene og et sunt og variert kosthold
- Barna skal få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Vi jobber med måltider og kosthold på følgende måte:

- Vi har faste rutiner og tidspunkt for måltidene (frokost, lunsj og fruktmåltid).
- Barn og voksne er nøye med håndvask og hygiene, vi vasker alltid hender før vi lager mat og før vi skal spise. Vi bruker forklær når vi tilbereder mat.
- Vi legger til rette for ro rundt måltidene, for glede og gode samtaler og at måltidene skal oppleves positivt for barna.
- Vi legger til rette for at barna skal oppleve deltakelse og fellesskapsfølelse rundt måltidene.
- Vi har grønnsakshage i barnehagen. Barna er med på å så frø og plante ut i grønnsakshagen. Vi steller plantene og følger med på veksten. Når høsten kommer sanker vi inn alle vekstene og lager grønnsakssuppe som foreldrene blir invitert til å komme og smake på.

Hvile

I Rammeplan for barnehagen om omsorg står det at: *Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.* Vi imøtekommer hvert enkelt barns behov for hvile i løpet av dagen, så langt det lar seg gjøre. I samarbeid med foreldrene avtaler vi hva slags hvile barnet trenger. Noen barn sover i vogn ute mens andre hviler eller sover på madrass inne. Barn som sover har voksne i nærheten som observerer og følger med. Når barnet våkner er det godt å ha et fang å sitte på til de er klare for ny aktivitet.

Når barnet begynner på stor avdeling tar vi hensyn til det behovet barnet har og de får sove eller hvile så lenge de trenger det.

I boken «Kroppslighet i barnehagen» (Sandseter, Hagen og Moser) står det at barn har lavere evne til ut-holdelse enn voksne, men at ut-holdelsen øker betydelig i løpet av barneårene. Derfor foretrekker barn gjerne intervallpreget innsats i leken. Men barn trenger ikke like lang hvile som voksne før de igjen er klare for full aktivitet.

For de minste barna er søvn viktig, småbarn bør få sove på dagtid dersom de kjenner behov for det. Søvn er helt avgjørende for at vi skal fungere. Selv om kroppen hviler, er det full aktivitet i hjernen når vi sover. Når vi sover, bearbeider hjernen alle inntrykk den har fått i løpet av dagen. Minner det er verdt å huske, blir forsterket, mens ting som ikke er så viktig, blir slettet. Søvn er rett og slett helt nødvendig for at vi skal kunne lære nye ting og tenke effektivt. Gradvis vil barnet sove mer om natten og få et tilsvarende mindre søvnbehov om dagen. En teori går ut på at hjernen har nådd et nytt modningsnivå når barn ikke lenger har behov for å sove på dagtid (Forskerfabrikken.no).

TRAFIKKOPPLÆRING OG TRAFIKKSIKKERHET

«Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar og omfatter fysiske tiltak, fartsgrenser, sikker transport, sikkerhetsutstyr og trafikkopplæring. Grunnlaget for holdninger til sikkerhet legges i barneårene og derfor må trafikkopplæring starte tidlig. Voksne er rollemodeller og har ansvar for at barn og unge utvikler evne til refleksjon, risikoforståelse, til å ta andres perspektiv og til å samarbeide.»(Trygg Trafikk)

Barnehagen gjennomfører trafikkopplæring for barna og har rutiner for å ivareta sikkerhet på tur til fots eller kjøring i buss /bil.

Vi har fokus på Tarkus og hele programmet til Trygg trafikk. Det er en naturlig del av hele barnehagen, tilpasset alder og forståelse, når vi blant annet går på tur i nærmiljøet.

Et godt samarbeid med foreldrene er viktig for å skape gode holdninger. Barnehagen har retningslinjer ved levering og henting av barn. Voksne er gode rollemodeller/forbilder for alle barn.

På eBarnehage kan foresatte og ansatte til enhver tid finne oppdaterte HMS rutiner i forhold til trafikksikkerhet og barn. Vi har i tillegg utarbeidet noen regler for parkeringsplassen.

Vi har en oppfordring i forhold til å ivareta sikkerheten best mulig på parkeringsplassen.

- Alle rygger inn på parkeringslomme/plass.
- Unngå å parkere foran porten og gjerdet, da denne skal være fri for ferdsel ved akutte situasjoner, samt at det kan hindre sikt når barn og foreldre skal over parkeringsplassen.
- Skru av motoren når du forlater bilen, unngå at bilen går på tomgang.
- Barnet skal sikres forsvarlig i bilen.
- Porten åpnes og lukkes kun av personal og foresatte.
- Barnet skal gå sammen med sine foreldre/foresatte til og fra bilen – hold gjerne barnet i hånden. Ha kontroll på barnet til det er trygt plassert i bilen eller kommet innenfor porten.
- Kjør sakte, vis hensyn.

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON og VURDERINGSARBEID

Pedagogisk dokumentasjon er en kollegial arbeidsmåte der hensikten er å sette fokus på personalets praksis og barns medvirkning, istedenfor å fokusere på testing av barns kunnskaper og ferdigheter

Pedagogisk dokumentasjon skal handle om de daglige situasjonene i barnehagen – turdager, utelek, formingsaktiviteter osv. Det mest vanlige er at dette dokumenteres ved at bilder og skriv henges opp på veggen. Men for at dette skal bli pedagogisk dokumentasjon må bildene og fortellingene bli løftet fram og gjort til gjenstand for kritisk refleksjon og diskusjon.

Det handler om å oppdage det som ikke kommer fram på bildet eller fortellingen på veggen i gangen. Det handler om å se det som ligger i bakgrunnen og som ikke er visuelt synlig. Man ser på dokumentasjonen med nye briller og nye perspektiver - ferdigheter og kunnskaper, trivsel og erfaringer hos enkeltbarnet. Ut fra diskusjoner rundt egen praksis kommer ny kunnskap, ny innsikt og forståelse. Pedagogisk dokumentasjon handler om personalets kollektive læringsprosesser, og om et felles innovativt syn på hvordan en barnehage skal være i dag.

Det handler om at man skal ansvarlig gjøre de voksne og den hverdagen de skaper for barna i barnehagen.

Pedagogisk dokumentasjon henger nøye sammen med et barnesyn der alle barn ses på som kompetente, med evne, vilje og lyst til å utforske, leke og lære. Det setter barns medvirkning i planleggingsarbeidet i system og oppmuntrer til en nysgjerrighetskultur der utforskning er en sentral vei til læring. Pedagogisk dokumentasjon brukes for å se hva barn er opptatt av, for å forstå deres strategier for læring og grunnlag for å drive prosjekt i barnehagen.

Vi ønsker å la barnas stemme bli hørt og vil ta dem aktivt med i arbeidet med planlegging, evaluering og vurdering.

Å jobbe med pedagogisk dokumentasjon handler om å ta små skritt om gangen, det handler om å gjøre små forandringer i hverdagen, som likevel utgjør store forskjeller

Prosjektarbeid.

Udir:

Prosjektarbeid er knyttet til et arbeid med et tema eller et fenomen der hensikten er å skape en arena for utforskning, fordypning og forståelse. I prosjektarbeid har barns nysgjerrighet og medvirkning en sentral plass, og barns lyst til å undersøke og utforske skal ha betydning for pedagogiske valg. Prosjektarbeid er også et prosessorientert arbeid som ikke nødvendigvis har en begynnelse og slutt, men som handler om å følge dynamikken som oppstår mellom barna og temaet eller fenomenet barna er opptatt av. Det er en nær sammenheng mellom de voksnes og barnas handlinger og læring, og disse er gjensidig avhengige av hverandre.

Alice Kjær:

I prosjektarbeid følger vi barnas spor. Det er barnas interesser og engasjement som er styrende. Derfor kan man ikke planlegge et prosjektarbeid i detaljer, det får sin form underveis i prosessen. I tillegg er det å gå i dybden et vesentlig element i prosjektarbeidet. I prosjektarbeid er man opptatt av å anerkjenne barnas kompetanse. Prosjektarbeid skal gi muligheter for eksperimenter og skapende aktiviteter.

Prosjektarbeidsformen reflekterer et barnesyn og læringssyn som innebærer at barn er kompetente, nysgjerrige og sosiale. Læringssynet i prosjektarbeid - læring er en prosess der barnet konstruerer sin egen forståelse av verden i samspill med omgivelsene. Dette er også en gruppeprosess der barnets læring stimuleres av andres oppfatning.

Gjennom prosjektarbeid kan man komme innom mange av fagområdene. Barna kan få brukt alle sanser, hele kroppen, bruke språket, eksperimentere med farger og former, mengder osv.

Viktig i prosjektarbeid er personalets rolle. Personalet må søke etter barnas egne spor. Personalet må være nysgjerrige på, åpne for å være opptatt av barnas interesser, ytringer og uttrykk.

Marianne Undheim:

Prosjektarbeid er en metode å organisere det pedagogiske arbeidet i barnehagen, med fokus på medvirkning. Det handler om å utforske, undersøke og gå i dybden på et tema som barna og personalet er interessert i, og som deretter dokumenteres

Faser i et prosjektarbeid

1. Planlegge – hvordan kan temaet introduseres overfor barna, hvordan sikres barns medvirkning, hva vet barna om temaet, hva er barna interessert i – i forhold til tema, hva har de lyst til å undersøke og gjøre.
2. Gjennomføre.
3. Reflektere og justere (problemstillingen justeres i samsvar med barnas interesse).

Observere, reflektere og dele erfaringer også sammen med barna

Tilbake til fase 2

4. Dokumentere
5. Evaluere

Dette gjør barn og personale underveis sammen. Erfaringer tas med inn i nye temaperioder.

Blåbæråsen barnehage. Faser i et prosjektarbeid

1. Forberedelsesfasen - vi bestemmer tema ut fra barnas interesser, hva kan være aktuelt for gruppa nå, barna kan også være med på dette
2. Opplevelsesfasen - vi gir barna opplevelser, innspill og erfaringer som bidrar til felles omkring prosjektet
3. Undersøkelsesfasen - barna skal undre seg over fenomener og utforske på egne premisser. Personalet kan legge ut spor.
4. Refleksjonsfasen - samtaler med barna om hva de har gjort og opplevd.

Fra STYD

Bruk/ lag et tankekart med disse punktene

1. Velge en overordnet prosjektittel- noe som kan åpne opp for mange ideer.
Noe man kan ønske å utvikle og se nærmere på, hvilket innhold skal vi ha.
For eksempel: Barns rettigheter- med kunst som impuls.
2. Finne noe personalet skal jobbe gjennomgående gjennom hele året.
(Eks: Personalet skal gjøre seg kjent med barnekonvensjonen og barns rettigheter FN barnekonvensjon artikkel 13- barna har rett til....).
3. Et konkret innhold.
Eks: Kunst som hovedimpuls.
4. Velge en første impuls, lage spor, lage frampek.
Eks: velge et kunstverk.
5. Valg av prosjektkarakter som skal høre med gjennom hele prosjektet.

Gjennomføre prosjektsamlinger underveis.